

צוות משימה בין מגזרי- בני משפחה מטפלים ואפוטרופוסים

מסמכי המלצות סופיים

24.5.2020

השולחן העגול
במשרד ראש הממשלה
ממשלה, חברה אזרחית, מגזר עסקי

השולחן העגול במשרד ראש הממשלה
השולחן העגול הבין-מגזרי בנושא אזרחים ותיקים
צוות אתגר בני משפחה מטפלים ואפוטרופוסים

תפקיד	ארגון/משרד	
משנה לאפוטרופוס הכללי	משרד המשפטים	גלי גרוס
מנהלת מערך הפיקוח על אפוטרופוסים	משרד המשפטים	ליאורה גור
ממונה ארצית לתחום ייצוג זקנים ותחום כשרות משפטית בהנהלת הסיוע המשפטי.	משרד המשפטים	מיטל סגל רייך
מזכירת העמותה ועוזרת מנכ"ל	אנוש	שנית סוקולובסקי
מנהלת תכניות בני משפחה מטפלים	אשל ג'וינט	תמר בסביץ
מנהלת באגף הסיעוד	עזר מציון	שגית קולמן
מנהלת המחלקה בעבודה סוציאלית בגריאטריה	משרד הבריאות	עדינה אנגלרד
מנהלת אגף שרות הייעוץ לאזרח הותיק ומשפחתו	ביטוח לאומי	ורה שלום
מנהלת קרן הסיעוד	ביטוח לאומי	אורנה בר
חוקרת מומחית בכירה וראש צוות זקנה	מאיירס-ג'וינט ברוקדייל	שירלי רזינצקי
ס. מנהלת המחלקה לעבודה סוציאלית	מכבי שירותי בריאות	טלילה שגב
מנהלת תחום בכיר רווחה	נציבות שרות המדינה	ברוריה אטיאס
יועצת בתחום הזקנה והדמנציה	יועצת עצמאית	מיכל הרץ
מפתחת ידע והכשרה בני משפחה מטפלים	אשל ג'וינט	יעל מילר
רכזת הטמעה ארצית במ"מ במחלקות לשירותים חברתיים	אשל ג'וינט	יעל לבאות
מנהלת תחום בני משפחה מטפלים	משרד הרווחה	איריס בז'רנו
מנכ"לית העמותה	Caregivers Israel	רחל לדאני

השולחן העגול במשרד ראש הממשלה
השולחן העגול הבין-מגזרי בנושא אזרחים ותיקים
צוות אתגר בני משפחה מטפלים ואפוטרופוסים

תוכן עניינים

- הגדרות ורקע כללי על האתגר של בני משפחה מטפלים באזרח הוותיק ואפוטרופוסים
- צרכים מרכזיים של בני משפחה מטפלים ואפוטרופוסים והמלצות למענים אופרטיביים
- מסמכי הרחבה על כל אחד מהמענים האופרטיביים והמלצות לפעולה
- טבלת חלוקת המלצות- מסגרת עבודה וטווחי זמן

השולחן העגול במשרד ראש הממשלה
השולחן העגול הבין-מגזרי בנושא אזרחים ותיקים
צוות אתגר בני משפחה מטפלים ואפוטרופוסים

הגדרות במסמך זה:

בן משפחה מטפל הוא אדם שמטפל ללא תמורה כספית באדם קרוב אחר המתמודד עם מחלה, מוגבלות או ירידה תפקודית עקב זקנה (אין הגדרה בחוק)

אפוטרופוס הוא אדם הממונה ע"י בית משפט כדי לדאוג לענייניו של אדם שאינו יכול לדאוג להם בעצמו

רקע:

הסוגיה של "בן משפחה מטפל" הינה חלק בלתי נפרד ממארג החיים של חלק ניכר מאוכלוסיית ישראל, אם באופן זמני ואם באופן קבוע. ישראלים רבים מוצאים עצמם "חדשות לבקרים" בסיטואציות מאתגרות, כאשר הם נדרשים לתמוך ולטפל בבן משפחה או חבר המתמודד עם מחלה, מוגבלות או זקנה ובו זמנית לנהל בית וקריירה. לתופעה זו ישנן השלכות מרחיקות לכת: מקשיי תפקוד של "בן המשפחה המטפל" ברמה האישית, דרך ערעור החוסן החברתי ועד לפגיעה במקומות העבודה ובכלכלה הלאומית.

מגפת הקורונה המתמשכת העצימה את מה שידענו לאורך כל הדרך – לבני משפחה מטפלים יש תפקיד קריטי בשמירה על בריאותם ורווחתם של חולים וזקנים והם מפחיתים את הנטל ממערכות הבריאות והרווחה. למרות זאת, הם שקופים למערכות ולא מקבלים הכרה, זכויות, תמיכה והדרכה מספקת. עבור חלק מבני המשפחה, טיפול בקרוב חולה או מזדקן היה חלק משגרת החיים עוד לפני פרוץ המגפה, ומגפת הקורונה חייבה אותם להסתגל למציאות החדשה ולאתגרים אותם היא מביאה. עבור רבים אחרים, טיפול בהורים מזדקנים או בקרוב חולה, הוא תפקיד חדש לחלוטין, אותו קיבלו על עצמם בצו השעה, בזמן חירום ללא כל הכנה וכלים מתאימים.

למצב הזה יש ויהיו השלכות רגשיות, בריאותית, כלכליות וחברתיות על אוכלוסיית המטופלים ועל בני המשפחה המטפלים, המצויים בדרך כלל בסיכון מוגבר לבעיות כאלה. אינטנסיביות הטיפול והחרדות המתלוות למשבר הקורונה עלולות להקצין את רמת הסיכון לא רק של המטופלים אלא גם של בני משפחותיהם.

השולחן העגול במשרד ראש הממשלה
השולחן העגול הבין-מגזרי בנושא אזרחים ותיקים
צוות אתגר בני משפחה מטפלים ואפוטרופוסים

מדינות רבות בעולם מודעות לתופעה זו והשלכותיה ומעצבות בהתאם אסטרטגיה לאומית המכירה בצרכים הייחודיים של בני המשפחה המטפלים. לאור העובדה כי שיעור בני המשפחה המטפלים יגדל באופן משמעותי בעשורים הקרובים: אם בשל הזדקנות האוכלוסייה, עלייה בתוחלת החיים, והנטל ההולך וגדל של מחלות כרוניות.

היום, יותר מתמיד, מתבקש כי מדינת ישראל תכנס בהקדם למהלך של עיצוב מדיניות לאומית בתחום, שתכלול יצירת חקיקה והכרה במעמד חוקי פורמלי של בני משפחה מטפלים, לצד הענקת סל זכויות ושירותים מותאמים.

צוות אתגר

לאור הבנת חשיבותם של הצרכים של בני משפחה מטפלים ואפוטרופוסים בימי הקורונה ובימי שגרה, בחר השולחן העגול הבין מגזרי בנושא אזרחים ותיקים, שהתכנס ביום 6.4.2020 להתניע צוות שיתמקד באתגר זה.

הצוות, שמונה נציגות מהמגזר הציבורי והחברתי סקר את הסוגיות המרכזיות בתחום, את המענים השונים ואת הפתרונות האפשריים שינצלו את הערך המוסף הייחודי בשיתוף פעולה בין-מגזרי. במסמך המובא לפניכם, נסקור את ההמלצות המרכזיות. ההמלצות נגזרות מבסיס ההבנה כי אנו נדרשים לקדם הכרה בחשיבותם של בני המשפחה המטפלים כשותפים למעגל הטיפולי, לפתח מנגנונים לזיהוי בני משפחה מטפלים, ולהנגיש להם מענים איכותיים של הדרכה, מידע ותמיכה.

השולחן העגול במשרד ראש הממשלה

השולחן העגול הבין-מגזרי בנושא אזרחים ותיקים

צוות אתגר בני משפחה מטפלים ואפוטרופוסים

צרכים מרכזיים של בני משפחה מטפלים ואפוטרופוסים והמלצות למענים אופרטיביים

הצורך	הנחיות מסודרות ומעודכנות	פישוט תהליכים בירוקרטיים	זיהוי והכרה עצמית ורשמית	הסדרת מענים פונקציונאליים ורגשיים
המענה	מסמך המרכז את ההנחיות הרלוונטיות והעדכניות לבני משפחה מטפלים בזקנים ואפוטרופוסים בקהילה, המונגש והמופץ בערוצים של המגזר הציבורי והחברתי ובמידות השונות.	"פתיחת" צווארי בקבוק בהליכים בירוקרטיים מרכזיים במשימות של בני משפחה מטפלים בזקן ואפוטרופוסים	העלאת המודעות למרכזיות וחשיבות הטיפול הלא פורמאלי והצורך בגיבוש מדיניות לאומית בנושא קידום הכרה חוקית פורמלית במעמד בני משפחה מטפלים והסדרת זכויותיהם	קביעת שפה מקצועית אחידה בהיבטים פונקציונליים ורגשיים לגורמים הנותנים סיוע ותמיכה לבני משפחה מטפלים תיאום ושיתוף ידע בין הגורמים הנותנים סיוע ותמיכה לבני משפחה מטפלים
משימות	ריכוז הנחיות לבני משפחה מטפלים בהתאם למדיניות הסגר/השגרה קביעת המשרד האחראי לאישור ההנחיות ולהפצתן	מתן מעמד ייצוגי זמני לבן משפחה זיהוי ומיקוד חסמים מרכזיים הנפקת תעודת בן משפחה מטפל סקר צרכים של בני משפחה מטפלים בתקופת הקורונה תיקוף הליכים שנתנו לבני משפחה בסגר ובשגרת חירום	הגדרה וזיהוי של בן משפחה מטפל במערכות הנותנות שירותים מרכזיים לזקנים הגדרת גבולות המידע שניתן להעביר לבן משפחה מטפל שרשום במערכת יום מודעות לאומי וקמפיין להכרה במעמד בני משפחה מטפלים קביעת הגדרה רשמית לבן משפחה מטפל ייזום דיונים בוועדות רלוונטיות בכנסת קידום הצעת חוק המעגנת את מעמדם של בני משפחה מטפלים	קביעת סטנדרטים מחייבים למתן שירות לבני משפחה מטפלים בניית מערך הכשרה מקצועית בינמגזרית אחידה בניית אתר ייעודי ממשלתי לתחום בני משפחה מטפלים
מסמך הרחבה	1	2	3	4

השולחן העגול במשרד ראש הממשלה
השולחן העגול הבין-מגזרי בנושא אזרחים ותיקים
צוות אתגר בני משפחה מטפלים ואפוטרופוסים

מסמך הרחבה מס' 1 :

המלצות לבני משפחה מטפלים ולאפוטרופוסים המטפלים בזקנים-

בתקופת הקורונה - בסגר ובשגרת חירום

חברות הצוות: דר' ארנה בר, דר' מיכל הרץ וגב' ליאורה גור

הערות כלליות-

הציבור כולו, כפוף להנחיות משרד הבריאות המתעדכנות והמתפרסמות באתר משרד הבריאות ([כאן](#)), מפורסמות בתקנות שעת חירום ובהוראות שרוכזו בתוכנית הלאומית – [מגן אבות ואמהות](#) מיום 20.4.20 הדו"ח התייחס לזקנים הנמצאים במסגרות של הגיל השלישי, בדגש על בתי אבות (אשפוז גריאטרי, בתי אבות, מוסדות משולבים, דיור מוגן, מעונות, הוסטלים, מערכי דיור, דירות ומכילות, מקבצי דיור ציבורי וכיוצ"ב.).

מסמך זה הוכן ע"י הצוות הבין מגזרי- ומטרתו היא לתת הכוונה למטפלים לא פורמליים, המסייעים לזקנים שנמצאים **בבתיהם בקהילה**, כיצד להתנהל בשגרת חירום בימי הקורונה ולהבין מה מרחב הפעולה במסגרתו הם יכולים לפעול לטובת הזקן, הכל בהתאם להנחיות הרשמיות ותוך הפעלת שיקול דעת לפי לנסיבות העניין (רצון הזקן והמטפל הבלתי פורמלי, היכולת שלהם וכו').

הגדרות/הסברים-

זקן/הגיל השלישי- בהנחיות שפורסמו יש התייחסות נפרדת לזקנים עם מחלות רקע כאוכלוסייה בסיכון של הדבקות ותחלואה מנגיף הקורונה. זקן הוגדר מי שנמצא או עבר בגיל פרישה לפנסיה, כלומר גיל 67 לגבר ו-62 לאשה. במסמך זה נעדיף להגדיר בצורה רחבה יותר, ונתייחס לזקנים המסתייעים באדם אחר, גם אם צעירים מגיל הפרישה. (בדומה להרחבה שנעשתה לגבי חלוקת מזון ואשר כללה גם בני 55 שנמצאו זכאים)

במסמך זה, הכוונה **במטפלים לא פורמליים-** לאדם שמטפל בזקן ודואג למילוי צרכיו, כולם או חלקם, לרוב ללא תמורה כספית, בין אם בקרוב משפחתו של הזקן ("בן משפחה מטפל"- בן זוג וצאצאים קרובים), או כאפוטרופוס שמונה לו ע"י ערכאה שיפוטית או אדם אחר שיש לו קשר קרוב עם הזקן (שכן, מכר וכיוצ"ב)

יובהר כי **אין** הכוונה למי שהוגדר כמטפל ע"י רשויות המדינה, המקבל תשלום עבור תפקידו מנכח חוק.

השולחן העגול במשרד ראש הממשלה
השולחן העגול הבין-מגזרי בנושא אזרחים ותיקים
צוות אתגר בני משפחה מטפלים ואפוטרופוסים

ההנחיות וההמלצות

כל אדם הוא עולם ומלואו, לכל אחד צרכים אישיים ויכולות שונות, ואין אדם אחד דומה למשנהו, יחד עם זאת במטרה לסייע למטפלים לא פורמאליים להבין מהם גבולות הגזרה בהם הם רשאים לפעול בתקופה זו במסמך זה ננסה להתרכז בצרכים העיקריים –

- **האם כולם חייבים תמיד לעטות מסיכה? כעיקרון כן, חוץ ממספר חריגים-**
 1. מחוץ לבית, במרחב הציבורי פטור ממסכה אדם שמחמת מוגבלות נפשית, שכלית או רפואית מתקשה באופן משמעותי או שנמנעת ממנו עקב מוגבלותו האמורה לכסות את הפה והאף
 2. בתוך הבית- יש פטור ממסכה לאדם השוהה לבד במקום סגור או מופרד, בלא אדם נוסף, או אדם השוהה במקום כאמור עם אנשים הגרים באותו מקום.
- **לאן ולאילו צרכים מותר לצאת למרחב הציבורי (עם מסיכה חוץ מאדם עם מוגבלות שצינו למעלה)? אפשר לצאת למרחב הציבורי לצרכים חיוניים, להצטיידות, להתאווורות ולפעילות ספורט -**
 3. **צורך חיוני-** לצורך סיוע רפואי לזקן עם קושי או מצוקה מותר לבקר אותו בביתו (לשמור מרחק ולעטות מסכה) או ללוות אותו לקבלת שירות רפואיים שלא ניתן לדחותם או לצרוך אותם בבית בתשלום באופן פרטי או באמצעות הסדר של שירות בבית דרך קופות החולים, מותר להוציא כסף ממכשיר כספומט / הליכה לבנק לצורך משיכת קצבאות (נחשבות קבלת שירות חיוני ועל כן מותרות)
 4. **מותר לצאת להתאווורות למרחב הציבורי** אך חשוב להבין שיציאה כרוכה בהעלאת הסיכוי להדבקות,

התאווורות= מותר לצאת מהבית לפעילות ספורט בתנאים הבאים:

מותר לזקן לעשות פעילות של יחיד (למשל הליכה), עם אדם קבוע אחד בלבד (בן משפחה/אפי') או של אנשים הגרים באותו מקום (למשל בת זוג)

אבל אסור להשתמש במתקני הכושר במרחב הציבורי (לפי הנחיות משרד הבריאות המגע במתקנים מגביר את הסיכוי להדבקה ומסכן את בריאות המשתמשים)

התאווורות= **יציאה לשמחה משפחתית** - לחתונה או לברית (במגבלת 11 איש),

לצרכי פעילות דתית- עדיף להתפלל בבית אבל מותר גם לצאת למקווה גברים, לטבילת אישה במקווה שתואמה מראש ועפ"י הנחיות משרד הבריאות או להתפלל בצוותא, בהשתתפות עד 11 אנשים, במקום פתוח, תוך שמירת מרחק ביניהם ועד למרחק של 11 מטרים ממקום המגורים של הזקן.

השולחן העגול במשרד ראש הממשלה
השולחן העגול הבין-מגזרי בנושא אזרחים ותיקים
צוות אתגר בני משפחה מטפלים ואפוטרופוסים

התאוררות = **מותר לצאת לקניות**, למשל, מותר לצאת לקנות מצרכי מזון אבל יש חלופות בטוחות יותר למען שמירה והגנה על בריאות הזקן.

רצוי להזמין באתרי האינטרנט שליחות מסופרים / מרכולים גדולים, אפשר להזמין טלפונית ממכולות שכונתיות שמבצע שליחויות באזור מגורי הזקן, או להזמין ולאסוף מבתי קפה ומסעדות ולהניח בפתח הדלת של הזקן. ניתן לקנות אוכל מוכן לשבת, להזמין קייטרינג..

מותר לצאת לקניות בחנויות פתוחות שנמצאות ברחובות שבסמיכות לבית המגורים של הזקן (אסור לחנויות בקניון) וגם לחנויות שנמצאות באזור רחוק יותר, חוץ מבאזורים שהוגדרו מוגבלים (בני ברק, שכונות מסוימות בירושלים) או בזמנים שנאסרה הצטיידות מחוץ לתחום (למשל סגר בחג)-

אפשר לקנות בבתי מרקחת וחנויות שמוכרות מוצרי היגיינה מספרות ומכוני יופי 'בחנויות שנמצאות בשוק קמעונאי (אבל אסור לקנות מדוכנים בשוק), מותר לקנות מגלידריה פתוחה רק גלידה באריזה סגורה) לא בגביע / כוס) וללא ישיבה במקום.

מותר לצאת כדי לצרוך שירותים ומוצרים שנמצאים בחוץ, אבל עדיף לבחור בחלופות בטוחות יותר- למשל מותר ללכת למספרות ולמכוני יופי שנמצאים רחובות (מכוני יופי כוללים טיפול קוסמטיקה, פדיקור ומניקור ובכלל זה הסרת שיער בלייזר), אבל עדיף להזמין את הקוסמטיקאית/הספר לבית, בתשלום.

אפשר לקנות תרופות ומוצרי טיפוח וניקיון בבתי מרקחת, פארמים, או חנות למוצרי הגיינה- אבל אפשר ועדיף להזמין באתר האינטרנט/טלפונית ממקום שעושה שליחויות.

פעולות רבות מול גורמים ממשלתיים – ניתן לעשות דרך אתרי האינטרנט.

צריך לחפש חלופה ואם אין ברירה מותר לנסוע ולצרוך את השירות /לקנות את המוצר במקום-

מותר- מילוי בדלק בתחנת דלק, מוסך פנצ'ריה או שטיפת רכב במכון לשטיפת רכב, אבל חלק מהפעולות אפשר גם להזמין בתשלום- (שטיפת רכב, שירות)

5. **מותר לנסוע במרחב הציבורי במיגון מתאים** (אפשר לשבת על בד ואח"כ לכבסו)- מותר לפחות לשניים, כלומר לזקן ולמישהו נוסף לנסוע ברכב פרטי.

מותר גם ליותר אנשים אם מדובר באנשים הגרים באותו מקום (למשל בני זוג מבוגרים ובתם הנהגת).

מותר גם במקרה של צורך חיוני בנסיעה של מעל 2 נוסעים באותו רכב (למשל הזקן גם עם בן משפחה וגם ומטפל), כאשר הנסיעה היא למטרת טיפול רווחה.

תחבורה ציבורית- אפשרית אבל פחות מומלצת כדי לצמצם סכנת הדבקות. אפשר לנסוע במונית- נהג ושני נוסעים (הזקן והמלווה)

השולחן העגול במשרד ראש הממשלה
השולחן העגול הבין-מגזרי בנושא אזרחים ותיקים
צוות אתגר בני משפחה מטפלים ואפוטרופוסים

6. **טיפולים רפואיים** - אם נדרש לזקן טיפול רפואי שמחייב יציאה מהבית וסובל דיכוי עדיף לדחותו, אבל אם מדובר בטיפול חיוני שאם הוא לא יקבלו בריאותו תפגע- עדיף לדאוג שהזקן יקבלו. **במידה ונדרש טיפול חירום** – יש לדאוג למענה רפואי מיטבי (הזמנת רופא הבייתה, אמבולנס, שירות פרטי, נסיעה למיון או למוקד וכד')
- טיפול נפשי- מטופל יחיד או אנשים שגרים באותו המקום יכולים לקבל טיפול רפואי נפשי שלא כרוך במגע (למשל של פסיכולוג או עובד סוציאלי) בכפוף לעטיית מסיכה ושמירת מרחק של 2 מטרים
- מותר טיפול המיועד לצורך אסתטי שנדרש לצורך בריאותי חיוני (כלומר אסור כעת לעשות ניתוח שהוא רק קוסמטי, אלא אם יש צורך בריאותי, כמו הרחבת מעבר האוויר)
7. **ביקורים בבית הזקן**- רצוי לצמצם מספר המבקרים והביקורים לטובת הגנה על בריאות הזקן, אבל אם הריחוק והבידוד מחריפים את מצבו הנפשי/ הפיסי, עדיף לבקרו תוך שמירה על כללי המרחק ומיגון הולם. ביקורים בבתי האנשים:
- ההמלצה היא לביקור עד שעה
 - אם ניתן, לשבת באוויר הפתוח – בתחתית הבניין או בחצר
 - המפגש צריך להתקיים עם מיגון נאות – מסכות וחיטוי ידיים, וישיבה בריווח
 - בנוסף, כדי לשמור על היגיינת הסביבה של הזקן ועל הכוחות המוגבלים של בן המשפחה/ האפוטרופוס -ניתן להכניס מנקה שיסדר, ינקה עם כפפות ותוך שמירת מרחק נדרש מהזקן, ולאחר מכן יצא .
8. **הפגת בדידות** - לעודד ככל האפשר את האדם הזקן להשתתף בפעילויות המשלבות שיח עם אנשים נוספים בני אותו גיל ואחרים, לעודד בני משפחה אחרים לייצר תקשורת קבועה ואינטנסיבית עם האדם הזקן (שיחות טלפון , מפגשים דרך זום ועוד), לנסות להנעים את שעות הפנאי שהתרוקנו בדברים חביבים על הזקן, השמעת מוסיקה עריבה לאוזניו, להוריד לו אפליקציות של הקראת ספרים, לקשר עם מיזמים חברתיים שיש עכשיו למכביר וכד'

השולחן העגול במשרד ראש הממשלה
השולחן העגול הבין-מגזרי בנושא אזרחים ותיקים
צוות אתגר בני משפחה מטפלים ואפוטרופוסים

מסמך הרחבה מס' 2:

פישוט תהליכים בירוקרטיים – להקלה על בני משפחה המטפלים בזקנים

חברות הצוות: ד"ר שירלי רזניצקי, ד"ר עו"ד מיטל סגל-רייך, יעל לבאות

רקע

1. בשגרה, פעמים רבות בן המשפחה לוקח את התפקיד של מנהל הטיפול בזקן – כלומר נמצא בקשר עם גורמי הטיפול השונים על מנת למצוא את הזכויות והשירותים של הזקן. הדבר חיוני במיוחד במדינת ישראל בה מערכת השירותים לזקנים מפוצלת בין משרדים שונים. פעמים רבות, מיצוי השירותים כרוך בהליכים בירוקרטיים ובמילוי טפסים.
2. בתקופת הקורונה, בה חל איסור יציאה ומפגש, או קיימת המלצה להימנעות מיציאה, ייתכן קושי רב יותר בקבלת ומיצוי השירותים, והחסמים הבירוקרטיים עשויים להתגבר. קשיים אלו עלולים למנוע נגישות לקבלת השירותים הלכה למעשה או להעצים קשיים קיימים. לאור זאת, בן המשפחה יכול להדרש ליותר פעולות בשם ההורה הזקן.
3. בני משפחה יכולים להיות מייצגים של הזקן באופן רשמי (ייפוי כוח, אפוטרופוסות) אך גם לא רשמי (לדוגמה ליווי בהליכים רפואיים, סיוע בהגשת מסמכים לגורמים כמו ביטוח לאומי). לא אחת, רשויות דורשות מעמד "רשמי" לצורך הענקת הסיוע באמצעות בן המשפחה, אף כי חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות קובע את האפשרות להסתייע בלי מינוי רשמי במצבים מסוימים. יתרה מכך, הפתרונות המשפטיים להסדרת הסיוע באמצעות בן המשפחה (כגון ייפוי כוח) כרוכים בזמן, מחייבים מפגשים ופעולות שאינן תואמות את התקופה, והם מעבר לנדרש גם מבחינת המורכבות וגם מבחינת ההשלכות ביחס לאדם הזקן. לעיתים, כל שנדרש הוא סיוע בקבלת שירותים.
4. מטרת המסמך היא לבחון כיצד ניתן לפשט תהליכים בירוקרטיים על מנת להקל על הזקן ובן משפחתו.

עקרונות פעולה

1. לנסות לבחור מהלכים שאינם מותנים בשינויים בסגר. כלומר שיהיו רלוונטיים גם כאשר ישנו שינוי מדיניות להקלה על הסגר (גם אם הזקנים עצמם עדיין ישארו עם תנועה מוגבלת). יתרה מכך – לבחור מהלכים שיהיו רלוונטיים אם יהיה גל שני של הקורונה.
2. יש חשיבות להקל על תהליכים בירוקרטים, כדי שתקופת משבר הקורונה לא תאיץ מינוי אפוטרופוסים לעתים מעבר למידה ושלא לצורך, רק בשל חסמים בירוקרטיים. אפוטרופוסות פוגעת באופן מהותי באוטונומיה של הזקן, וזאת מעבר לנדרש לשם מתן הסיוע. גם הדין היום מחייב צמצום בפניה להליך האפוטרופוסות ומיצוי מוקדם של חלופות שיש לייצר לפי העניין.
3. ההתייחסות היא למקרים בהם יש הסכמה בין הזקן ובן המשפחה על דרך הפעולה. אנו מעריכים כי אלו רוב המקרים. בשלב ראשון לא נעסוק במקרים של חוסר הסכמה ו/או סכסוכים במשפחה.
4. העבודה היא בתהליך מתגלגל, טורי. כלומר בשלב ראשון נזהה בעיות דחופות ונציע מענים מהירים, בשלב שני יערך מיפוי מעמיק יותר ופתרונות בטווח ביניים וכן הלאה.

השולחן העגול במשרד ראש הממשלה
השולחן העגול הבין-מגזרי בנושא אזרחים ותיקים
צוות אתגר בני משפחה מטפלים ואפוטרופוסים

5. הכלים שאנו מציעות יוגדרו כמוגבלים לתקופת המשבר, וכן לשגרה ב"צל" קורונה. במידה ויהיו מוצלחים, ניתן יהיה להרחיב את השימוש בהם גם לעתיד.

זיהוי בעיות מרכזיות דחופות – הצעה ראשונית

1. העסקת עובד זר
 - a. קושי של בן המשפחה בהשגת מסמכים הקשורים להגשת בקשה לעובד זר
 - b. הארכת רשיונות לעובדים זרים מטעמים הומניטריים אינו מתאפשר בשל המשבר ומצריך הגעה פיזית.
 - c. אשפוז מעל 30 יום שולל זכאות לגמלת סיעוד. לאחר האשפוז, בייחוד לאור המשבר, בני המשפחה מתקשים מאוד בהבאת עובד אחר.
 - d. יש צורך בעזרה לעובדים הזרים להעביר כספים למשפחותיהם.
2. גמלת סיעוד
 - a. מסמכים הקשורים להגשה ראשונה
 - b. מסמכים הקשורים להחמרה במצב
 - c. בחירת סל שירותים חליפיים (ביטוח לאומי מאפשר זאת כבר היום)
3. שירותים ספציפיים בבנקים*
 - a. יש צורך בהסדרת הוראות קבע לתשלומים שוטפים של הזקן כגון מיסים, תשלום עבור מטפלת;
 - b. יש צורך במשיכת כספים עבור הזקן עד לסכום מסוים.
 - c. * ספציפיים – על מנת למנוע מצבים של ניצול לרעה, לכן אין כאן פתח נרחב לפעול בשמו של הזקן בעניין כספיו, אלא נקודתי ותוך שיתוף פעולה עם הגורמים בבנקים.
4. קושי במשיכת תרופות עבור הזקן
 - a. יש צורך במתן אישור זמני למשיכת תרופות בפועל (מקופת החולים, בית מרקחת);
 - b. הסדרה ופישוט של תהליך משיכת התרופות אונליין דרך שירותים של הקופה;
 - c. הסדרה של תהליך משיכת תרופות בסיוע מתנדב.
 - d. חידוש מרשמים לתרופות כרוניות או קבלת מרשמים לתרופות חדשות
5. יש צורך ביידוע בן המשפחה המטפל על זכויות של הזקן ועל זכויותיו (לאור זה שהדואר לא פועל, וגם אם יפעל, אין נגישות לזקן ולבן המשפחה המטפל למידע).
 - a. קבלת תשובות מבטל"א בכל הנוגע להחמרה במצבו של הזקן.

פתרונות

1. **מתן מעמד ייצוגי זמני - של בן המשפחה המטפל** – אין לו סמכויות אך כן יכול לפעול בשם האדם לשם פישוט תהליכים בירוקרטיים. הפעולות שבן המשפחה יכול לעשות יהיו מוגבלות בהיקפן ומותאמות. כך שלא יהיה חשש סביר לניצול לרעה.
 - הגדרה של גבולות ברורים של השירות ברשימה סגורה
 - מתן קדימות במתן שירותים (בדומה ל"פטור מתור")
 - במידה ותהיה סתירה בין בקשת הזקן לבקשת בן המשפחה יעשה בירור נוסף.
2. הגדרת 'בן משפחה' אחד (או יותר) בשירותים מרכזיים אותם מקבל הזקן או בן המשפחה
 - משרד הרווחה - דרך התכנית לבני משפחה מטפלים במחלקות הרווחה ברשויות המקומיות; דרך השירותים עצמם כגון קהילה תומכת, קהילה לדורות, מרכזי היום וכד'.

לפנייה ושאלות: איריס בז'רנו, משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים 050-6507862
רחל לדאני עמותת Caregivers ישראל 050-4979579

השולחן העגול במשרד ראש הממשלה
השולחן העגול הבין-מגזרי בנושא אזרחים ותיקים
צוות אתגר בני משפחה מטפלים ואפוטרופוסים

- גמלת סיעוד (לעתיד בטופס הגשת גמלת סיעוד, יש לבחון מול ביטוח לאומי כיצד לעשות זאת לגבי מקבלי הגמלה היום. אולי דרך פנייה יזומה)
- בקשה לעובד זר
- קופת חולים – בדומה לזיהוי בשירותי בריאות מכבי
- יצוין כי ישנם שירותים נוספים – שהם לאו דווקא ממוקדים בחסמים בירוקרטיים – שהליך זה יכול להיות רלוונטי עבורם (כגון משרד הבריאות).
- 3. הנפקת תעודה של בן משפחה מטפל
- 4. יידוע בן המשפחה בנושאים הקשורים לטיפול בזקן.
- בקשה כי דואר הקשור להעסקת מטפל ישראלי/ זר וקצבאות באופן כללי – יגיע באופן מקוון גם לבן המשפחה המטפל שהוגדר לצורך כך.
- עדכון של בני המשפחה בשירותים שמקבל הזקן מהרשויות – למשל חבילות מזון / ביקורי מתנדבים.
- שקיפות בסל הזכאויות – שידעו מה מקבלים ומה לא מקבלים.

דרכי פעולה

1. סקר מהיר בקרב צוות המשימה (בוצע)
2. מיפוי 5 סוגיות מרכזיות. המשך ברור מול הגופים ומול אנשי מקצוע בשטח. ברור מעמיק של הבעיות שהועלו, ומיפוי הפעולות הנדרשות על מנת לבצע את הפעולה (למשל אילו מסמכים דרושים לבקשה לרישוי עובד זר, ומה מתוך זה בעייתי).
3. שיח עם הגורמים המרכזיים להסדרה
4. המלצות אודות צמתים לפישוט בירוקרטיה (בשלב ראשון) בהם יוכל לסייע בן משפחה מטפל באופן יעיל ובמינימום קשיים.
5. הנפקת תעודת "בן משפחה מטפל" לשם הגדרת המעמד המאפשר פישוט הבירוקרטיה.
6. סקר מעמיק יותר בקרב בני משפחה מטפלים לזיהוי סוגיות וחסמים נוספים

המלצות נוספות

- נהלים להתנהלות בזמן הקורונה
- רפרנט בכל משרד למענה בשעת קורונה לזקנים ובני משפחה
- דחיית אגרות
- מעבר חזרה לבית אחרי אשפוז בבית חולים בעקבות קורונה או סיבה אחרת – הנחיות אינן ברורות, אין מענים המסייעים ליצירת רצף למעבר לקהילה, מסובך עוד יותר אם יש החמרה.
- דחייה / הקלה בתהליכי העסקת עובד זר.

השולחן העגול במשרד ראש הממשלה
השולחן העגול הבין-מגזרי בנושא אזרחים ותיקים
צוות אתגר בני משפחה מטפלים ואפוטרופוסים

מסמך הרחבה מס' 3:

בני משפחה מטפלים באזרח הוותיק- זיהוי והכרה

חברות הצוות: תמר בסביץ', רחל לדאני

משבר הקורונה המאתגר את כל מערכות החברה והמדינה מביא עמו גם לא מעט הזדמנויות. אחת מהזדמנויות אלה, הנובעת מהעובדה שאוכלוסיית הזקנים מוגדרת כאוכלוסייה בסיכון הגבוה ביותר לחלות ומכאן שמושטות עליה ההגבלות המחמירות ביותר, היא ההכרה גם בבני המשפחה המטפלים בהם כאוכלוסייה שעל המערכות לתת לה מענים ולסייע לה בהתמודדותה עם המצב. נוסף על כך, מאחר וההגבלות הוגדרו כרגע על בסיס גיל כרונולוגי הרי שהפגיעה מתאפיינת באוניברסאליות מוחלטת ואי הוודאות של הזקנים ובני המשפחה המטפלים נוכח המצב חוצה מגזרים, מאפיינים סוציו אקונומיים או כל חלוקה אחרת.

גם בימים של שגרה, אוכלוסיית בני המשפחה המטפלים שקופה פעמים רבות במערכות הבריאות, בשירותים המוניציפליים, במקומות עבודה; ויתרה מזאת, בני המשפחה שקופים גם בפני עצמם. הם אינם מזהים את עצמם כממלאים תפקיד שהוא לעיתים רבות תובעני, שוחק ומדלדל את משאביהם הנפשיים, הפיזיים והחומריים.

מהניסיון המצטבר וממחקרים שונים בארץ ובעולם עולה כי אחוז נמוך יחסית של בני משפחה מטפלים פונה לקבלת עזרה וסיוע מקצועיים. לעיתים קרובות אותם בני משפחה מטפלים מוצאים את עצמם אבודים בים של מידע ובירוקרטיה, מתקשים במיצוי זכויות עבור עצמם ועבור יקיריהם וגם במקרים בהם קיימים שירותים ייעודיים לקהל יעד זה הם לעיתים קרובות בתת תפוסה.

נדרשת מידה רבה יותר של פרו אקטיביות מצד המערכות ונותני השירותים באיתור, זיהוי ויצירת הקשר הראשוני עם בני המשפחה המטפלים. זאת על מנת, להנגיש להם מידע, תמיכה והכוונה לשירותים שיאפשרו להם למלא באפקטיביות את תפקידם בטיפול ביקיריהם.

השולחן העגול במשרד ראש הממשלה
השולחן העגול הבין-מגזרי בנושא אזרחים ותיקים
צוות אתגר בני משפחה מטפלים ואפוטרופוסים

המלצותינו:

1. פלטפורמה ייחודית לזמן הקורונה – בעת קיום בדיקה לנשאות קורונה יש לברר עם האדם הזקן הנבדק לגבי אדם נוסף קרוב שהם מוכנים שהמידע והתשובות יגיעו גם אליו. מתוך האוניברסאליות של מאפייני המחלה
2. בשגרה וגם בימי קורונה, יש להנחות מרפאות קופת חולים, מחלקות הרווחה, ביטוח לאומי, בתי החולים, עמותות וארגונים, כי עליהן לברר עם האדם הזקן עמו יש להם קשר מי הוא בן המשפחה המטפל שלו, בהתאם לכך, לציין זאת בתיעוד המלווה את הזקן ולפתוח ערוץ תקשורת ישיר עם בן המשפחה המטפל.
3. יש ליצור סטנדרט זיהוי בן משפחה מטפל אחיד בכל המסגרות שיוכל לשמש להפצת מידע ופניה פרואקטיבית אל בני המשפחה.
4. מתוך הבנה ששפה בוראת מציאות – מסגרות כגון מערך הבריאות והסיעוד המתעד כבר היום "אדם מלווה" בכל מגע עם אדם זקן יחליפו את הרובריקה ל"בן משפחה מטפל" – מהלך זה אינו כרוך בעלות משמעותית, למעט עדכון מערכות המחשוב וטפסי האינטייק, אך יכול להוות נדבך נוסף בהטמעת והעמקת המודעות לאוכלוסיית בני המשפחה המטפלים בקרב נותני השירותים ובני המשפחה המטפלים עצמם.

טווח ביצוע	גורמים רלוונטיים	אמצעי פעולה	צורך
טווח קצר	פורום בין מגזרי	הכרזה על יום מודעות לאומי לבני משפחה מטפלים קמפיין תקשורתי חוצה מגזרים להנחת תופעת בני המשפחה המטפלים על סדר היום הציבורי ולקידום הכרה עצמית ולאומית.	העלאת המודעות למרכזיות וחשיבות הטיפול הלא פורמאלי והצורך בגיבוש מדיניות לאומית בנושא

השולחן העגול במשרד ראש הממשלה
השולחן העגול הבין-מגזרי בנושא אזרחים ותיקים
צוות אתגר בני משפחה מטפלים ואפוטרופוסים

טווח ארוך	הזירה הפרלמנטרית יו"ר הועדות הרלוונטיות (כשיבחרו)	ייזום דיונים בנושא בוועדות רלוונטיות בכנסת כמו: וועדת העבודה, הרווחה והבריאות.	
טווח ארוך	שר העבודה והרווחה שר הבריאות השרה לשוויון חברתי	<p style="text-align: center;">קידום הצעת חוק המעגנת את מעמדם של בני משפחה מטפלים.</p> <p style="text-align: center;"><u>הצעת החוק תתייחס להתייחס לאספקטים הבאים:</u></p> <p>א. הגדרת מיהו בן משפחה מטפל (הגדרת מעגל הקרבה המשפחתי הנדרש).</p> <p>ב. הגדרת המטופל (קירבה/סוג מחלה/מצב תפקודי, גיל).</p> <p>ג. קביעת סל הזכויות וההטבות הבסיסי להן זכאי בן משפחה מטפל מהמדינה.</p>	קידום הכרה חוקית פורמלית במעמד בני משפחה מטפלים והסדרת זכויותיהם

השולחן העגול במשרד ראש הממשלה
השולחן העגול הבין-מגזרי בנושא אזרחים ותיקים
צוות אתגר בני משפחה מטפלים ואפוטרופוסים

טווח ביצוע	גורמים רלוונטיים	אמצעי פעולה	צורך
<p>טווח קצר-בינוני</p> <p>*חשוב להתמודדות עם השלכות המשבר ותקופת שגרת החירום לאור החשש מההידרדרות הפיזית והרגשית כתוצאה מהבידוד חברתי, מחוסר הרציפות בטיפול הרפואי ומהבדידות שנכפתה על אוכלוסיות בסיכון. השלכה ישירה על עליה בנטל על בני משפחה מטפלים ועל הצורך לייצג ולקבל שירותים עבור המטופל.</p>	<p>גב' איילת גרינבאום - אריזון – מנהלת אגף השירות במשרד הבריאות</p> <p>מנהלות שירות בקהילה בקופות החולים</p> <p>יו"ר איגוד רופאי המשפחה- דר' מיכל שני</p>	<p>גיבוש ויישום נוהל לתמיכה ראשונית בבן משפחה מטפל בקופת החולים בקהילה (רופאת משפחה, אחות, עוסית קופ"ח):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ זיהוי בני משפחה מטפלים. ○ אינטק ראשוני- איתור צרכים של המטופל ומשפחתו ○ הנגשת מידע -מתן הכוונה, ידע ומידע ראשוני אודות שירותים וגופים קיימים לסיוע לבן המשפחה ע"י רופא המשפחה המטפל. ○ הפנייה לטיפול רגשי במידת הצורך. ○ המשך מעקב ע"י הגורם הרפואי שיוגדר לצורך העניין. 	<p>זיהוי ותמיכה בבני משפחה מטפלים</p> <p>במערכות בריאות בקהילה</p>

השולחן העגול במשרד ראש הממשלה
השולחן העגול הבין-מגזרי בנושא אזרחים ותיקים
צוות אתגר בני משפחה מטפלים ואפוטרופוסים

<p>בהערכה של היתכנות ביצוע- טווח ארוך מבחינת צורך- חשוב להתמודדות בזמן משבר בריאותי. רלוונטי להנחיות של שהות ליד מיטת החולה בזמן אשפוז.</p>	<p>-הזירה הפרלמנטרית -עמותות חולים (האגודה לזכויות החולה- שמוליק בן יעקב)</p>	<p>בחינת תיקון חוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996 בסעיפים הנוגעים למלווה.</p> <p>חוק זכויות החולה נחקק במשרד הבריאות בשנת 1996 לטובת הקניית זכויות לאדם החולה עם זאת, מופיעים בו סעיפים הנוגעים גם לאדם המלווה את המטופל המטפל שניתן להרחיבם ולהתאים אותם לטובת עיגון מעמדו וזכויותיו של בן המשפחה המטפל.</p> <p>במסגרת החוק מוזכר "המטפל" בסעיפים הבאים:</p> <ul style="list-style-type: none"> • סעיף 6 א' (א) הנוגע לאדם מלווה בעת טיפול רפואי. • סעיף 16 (א) בנוגע למינורי מיופה כוח (אפוטרופוס לאדם החולה). • סעיף 20 (א) בנוגע למסירת מידע רפואי לאחר. 	<p>בבתי חולים</p>
<p>טווח בינוני-ארוך</p>	<p>יו"ר השלטון המקומי האגף לטיפול באזרח הותיק ומשפחתו אשל ג'וינט</p>	<p>המחלקות לשירותים חברתיים:</p> <p>הרחבת תכנית מסע לעובדים סוציאליים לבני משפחה מטפלים ברשויות המקומיות</p>	<p>בשלטון מקומי</p>
<p>טווח בינוני-ארוך מבחינת צורך- חשוב להתמודדות עם השלכות</p>	<p>מנכ"ל ביטוח לאומי</p>	<p>רישום מסודר של בני משפחה מטפלים של זכאי גמלת סיעוד.</p>	<p>בביטוח הלאומי</p>

השולחן העגול במשרד ראש הממשלה
השולחן העגול הבין-מגזרי בנושא אזרחים ותיקים
צוות אתגר בני משפחה מטפלים ואפוטרופוסים

המשבר ותקופת שגרת החירום, לאור הקשיים שעלו במימוש זכויות הזקנים בזמן הסגר		משלוח מידע רלוונטי בדיגיטל לבני המשפחה	
טווח קצר-בינוני		שינוי המינוח "איש קשר" ל"בן משפחה מטפל" בכל המסגרות בהן מתועד איש קשר. הגדרת גבולות המידע שניתן להעביר לבן משפחה מטפל שרשום במערכת	כלל מערכתי

השולחן העגול במשרד ראש הממשלה
השולחן העגול הבין-מגזרי בנושא אזרחים ותיקים
צוות אתגר בני משפחה מטפלים ואפוטרופוסים

מסמך הרחבה מספר 4:

הסדרת מענים פונקציונאליים ורגשיים לבני משפחה מטפלים באזרח הוותיק

ולאפוטרופוסים

חברות הצוות: איריס בז'רנו, יעל לבאות, יעל מילר, טלי שגב, עדינה אנגלנדר, ורה שלום,

שגית קולמן, רחל לדאני

בן משפחה המטפל באזרח וותיק צריך לנהל את הטיפול ולתכלל אותו למול נותני שירותים בתחום הרפואי, הסייעודי והסוציאלי. עליו לדאוג באופן קבוע לנוכחות של גורם מטפל בתחום הסייעודי ולקיים קשר עם חברת סיעוד, במקרה של העסקת עובד זר, עליו לקיים קשר עם חברות כוח אדם ועם רשות ההגירה, לצורך קבלת היתר להעסקת העובד הזר. במקביל עליו להיות בקשר עם הביטוח הלאומי, שירותי הרווחה, עמותות שונות לצורך שמירה על איכות הטיפול והתאמתו לזקן.

ניהול ותכלול הטיפול מציב את בן המשפחה המטפל מול אתגרים וחסמים רבים:

- המורכבות של הגורמים השונים בקהילה עמם בן המשפחה צריך להיות בקשר.
- חוסר בידע לגבי הצרכים הרפואיים של הזקן, הזכויות המגיעות לזקן במצבים השונים ובסוגי המוגבלויות השונות.
- חוסר ההיכרות עם מערך השירותים בקהילה ובקושי להתמצא ולנתב בין כלל המערכות המספקות שירותים לאזרח הוותיק.
- הבנת ההבדלים הייחודיים והמענים המוצעים של כל אחד מן השירותים.

כל אלה מטילים על בן המשפחה המטפל עומס כבד בתחום האישי רגשי, מותירים לו מעט זמן לעצמו, ועלולים להוביל למצב בו חלק מן השירותים הנדרשים לזקן לא יינתנו לו או יינתנו בדרך חלקית. מה שעשוי לפגוע באיכות חייהם הן של האזרח הוותיק והן של בן המשפחה המטפל.

בכדי להתמודד עם קשיים אלו, ניתן לבצע מספר פעולות שיעזרו להסדיר את המענים הפונקציונאליים והרגשיים המוצעים לבני המשפחה המטפלים:

- ביצוע אבחון של מצבם וצרכיהם של בני המשפחה בשלבים שונים הן בהקשר למצבו של האזרח הוותיק והן למצב בני המשפחה, ניהול ותכלול הטיפול הכולל הפניית המטופלים לשירותים קיימים בקהילה, מעקב אחר תוצאות ההתערבות, שינוי התכנית בהתייחס להשגת התוצאות והשלכותיהם על מצבם של בני המשפחה.
- הגדרה והקמת תפקיד של "שער כניסה" - גוף משולב טכנולוגיה, שאליו פונים, וידע להפנות לגורמים טיפוליים שונים - עמותות, קופת חולים, ועוד.
- בניית ממשקים של העברת מידע ודיווח בין מערכות שונות, שיש להן קשר עם בני המשפחה של האזרח הוותיק, כדי לאבחן את מצבם ולהציע להם שירותים מתאימים.

השולחן העגול במשרד ראש הממשלה
השולחן העגול הבין-מגזרי בנושא אזרחים ותיקים
צוות אתגר בני משפחה מטפלים ואפוטרופוסים

- קידום מדיניות שלפיה בכל ארגון רלוונטי יהיה גורם אחראי לנושא בני משפחה מטפלים. קיימת חשיבות לקיומו של גורם מקצועי שירכז את נושא בני המשפחה בארגוני שירות שונים בקהילה ויהיה מומחה הידע בתחום כדי שניתן יהיה לפנות אליו ולקבל מידע וסיוע במערך ההתערבויות בבני משפחה מטפלים באזרח הוותיק.
- ביסוס ומיסוד הפורום לבני משפחה מטפלים: נושא בני המשפחה מצוי בשלבים ראשוניים בארגונים שונים ולכן חשוב למסד פעילות של פורום שיהווה מסגרת ללמידה הדדית ולהיוועצויות משותפות. הפורום יפעל הן במסגרת אינטרנטית והן במסגרת של מפגשי פנים אל פנים.
- בניית תו תקן למענים של בני משפחה מטפלים.

המלצותינו:

1. **צורך:** שפה מקצועית אחידה בהיבטים פונקציונליים ורגשיים לגורמים הנותנים סיוע ותמיכה לבני משפחה מטפלים
- מענה מוצע:** קביעת "תו תקן" / סטנדרטים מחייבים לארגונים הנותנים מענה לבני משפחה מטפלים.
- מענה מוצע:** הכשרה מקצועית בין מגזרית אחידה לנותני שירות לבני משפחה מטפלים.

דרכי פעולה:

מיסוד ומינוי פורום הארגונים כוועדה מטעם השולחן הבינמגזרי:

- א. לקביעת הגדרה רשמית לבן משפחה מטפל.
- ב. לקביעת סטנדרטים מחייבים למתן שירות לבני משפחה מטפלים
- ג. לקביעת אחריות וסמכויות למימוש הסטנדרטים.
- ד. לקביעת תהליכי בקרה והערכה.
- ה. המלצות הועדה ימסרו בתוך 6 חודשים.

2. **צורך:** תיאום ושיתוף ידע בין הגורמים הנותנים סיוע ותמיכה לבני משפחה מטפלים.

מענה מוצע: בניית אתר ייעודי ממשלתי לתחום בני משפחה מטפלים – א. לאוכלוסיית בני המשפחה (דוגמת

אוסטרליה) ב. לאנשי מקצוע.

דרכי פעולה :

- א. מינוי רפרנט ארצי לבני משפחה מטפלים שתפקידו לאסוף ולעבד באופן שיטתי את כלל המענים המוצעים ברמה הארצית.
- ב. הקמת פלטפורמה לאיגום המידע.

השולחן העגול במשרד ראש הממשלה
השולחן העגול הבין-מגזרי בנושא אזרחים ותיקים
צוות אתגר בני משפחה מטפלים ואפוטרופוסים

טבלת חלוקת המלצות- מסגרת עבודה וטווחי זמן

פעולות רחבות וארוכות טווח- לתכנית אסטרטגיה רב שנתית.	הואצו עקב קורונה אבל נכונים בכל מקרה להחלטת ממשלה או לת"ע של משרד מסוים	טיפול נדרש עקב השלכות המשבר – לתכנית האצה חברתית	פעולות נדרשות ביחס למשבר- אמצעי היערכות לניהול החירום הבא, עבודת מטה שנדרשת עכשיו וכו'	תת נושא	אוכלוסייה בקשב
			ריכוז הנחיות לבני משפחה מטפלים בסגר ובשגרת החירום	בני משפחה מטפלים- הנחיות	אזרחים ותיקים
<ul style="list-style-type: none"> • ייזום דיונים בוועדות רלוונטיות בכנסת • קידום הצעת חוק המעגנת את מעמדם של בני משפחה מטפלים 	<ul style="list-style-type: none"> • יום מודעות לאומי וקמפיין להכרה במעמד בני משפחה מטפלים • קביעת הגדרה רשמית לבן משפחה מטפל 	<ul style="list-style-type: none"> • הגדרה וזיהוי של בן משפחה מטפל במערכות הנותנות שירותים מרכזיים לזקנים • הגדרת גבולות המידע שניתן להעביר לבן משפחה מטפל שרשום במערכת 		בני משפחה מטפלים- זיהוי והכרה	אזרחים ותיקים
			<ul style="list-style-type: none"> • מתן מעמד ייצוגי זמני לבן משפחה • זיהוי ומיקוד חסמים מרכזיים • הנפקת תעודת בן משפחה מטפל • סקר צרכים של בני משפחה מטפלים בתקופת הקורונה • תיקוף הליכים נתנו לבני משפחה בסגר ובשגרת חירום 	בני משפחה מטפלים- פישוט תהליכים בירוקרטיים	אזרחים ותיקים
		<ul style="list-style-type: none"> • קביעת סטנדרטים מחייבים למתן שירות לבני משפחה מטפלים • בניית מערך הכשרה מקצועית בינמגזרית אחידה • בניית אתר ייעודי ממשלתי לתחום בני משפחה מטפלים 		בני משפחה מטפלים- הסדרת מענים פונקציונאליים ורגשיים	אזרחים ותיקים